

ศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตรไทย

Jargon in Thai Commissioned Officers

คุณภัทร ทรงประโคน^{1*} และ กิติมา อินทร์มพรรษ์²

Kunnapat Songprakhon^{1*} and Kitima Indrambarya²

บทคัดย่อ

ศัพท์เฉพาะวงการ เป็นคำศัพท์ที่ใช้ในการสื่อสารกันเฉพาะกลุ่มคนที่ทำงานในสายงานเดียวกันหรือในกลุ่มผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน บทความนี้นำเสนอลักษณะการสร้างศัพท์เฉพาะวงการ ของนายทหารชั้นสัญญาบัตร โดยเก็บข้อมูลคำศัพท์จากการใช้แบบสอบถามร่วมกับการสัมภาษณ์นายทหารชั้นสัญญาบัตรของกองทัพอากาศ จากนั้นจึงนำศัพท์ที่ได้ไปจัดทำแบบสอบถามสำหรับนายทหารชั้นสัญญาบัตรและบุคคลทั่วไป

ผลการวิจัย สามารถแยกแยะคำสแลงออกจากศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตร โดยพบว่าคำศัพท์เฉพาะวงการสามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบคือ วลี ประโยคและคำ โดยคำศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตรมีลักษณะการสร้างคำเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การประสมคำ การนำคำในภาษามาสื่อความหมายใหม่ การยืมคำ การใช้อักษรย่อ การสร้างคำหลายขั้นตอน การบัญญัติศัพท์ใหม่ การใช้ชื่อเฉพาะ การเปลี่ยนแปลงทางเสียง และการตัดคำ

คำสำคัญ: ศัพท์เฉพาะวงการ คำสแลง ภาษาไทย นายทหารชั้นสัญญาบัตร

Abstract

Jargons are words used in a group of people who share common interest or profession. The aim of this study was to present the word formation of Jargon in Thai commissioned officer. In this research, data was elicited from Royal Thai Air Force Commissioned Officers of various ages and ranks, by questionnaires together with an oral interview. Another set of questionnaire was made to verify with another group of commissioned officers and laymen.

The results revealed that jargons consisted of three forms included phrases, sentences and words. In term of word formation, jargon of Thai commissioned officers was formed in various ways such as compounding, borrowing, semantic change, coinage, abbreviation, clipping, sound variation and proper name; and its frequency was ranked respectively.

Keywords: Jargon, Slang, Thai Language, Thai Commissioned Officers

บทนำ

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ให้ข้อมูลและสร้างความเข้าใจระหว่างคนในสังคม “ภาษา” เป็นสมบัติของมนุษย์ เป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้สื่อสารกัน ซึ่งมนุษย์ในทุmsgสังคมมีภาษาเฉพาะของตน เช่นเดียวกับมีวัฒนธรรมเฉพาะของตน (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2544) ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์จึงเป็นการเรียนรู้โดยกระบวนการจัดเกล้าทางสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่าภาษาเป็นสิ่งที่ได้มาทางสังคม (Socially Require) และเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้เช่นเดียวกับ

¹ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*Corresponding author; email: Kunna.knp@gmail.com

การเรียนรู้วัฒนธรรมด้านอื่นๆ ซึ่งบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของคนในแต่ละสังคมนั้น ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน เป็นต้น ทั้งนี้ภาษายังเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ในบางสังคมมีการสร้างคำศัพท์ที่เข้าใจความหมายได้เฉพาะกลุ่มขึ้นมาใช้เพื่อเพิ่มอรรถสในการสนทนา หรือกลุ่มคนในบางอาชีพที่มีการสร้างคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การงานของตนและใช้เฉพาะในกลุ่มผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน เช่น วงการแพทย์ นักวิทยาศาสตร์ วงการกีฬา มวย ตำรวจและทหาร เป็นต้น

สังคมนายทหารชั้นสัญญาบัตรเป็นสังคมที่มีประเพณีและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง สืบเนื่องมาจากการใช้ชีวิตในรั้วโรงเรียนทหารร่วมกันเป็นระยะเวลานานจนเกิดเป็นระบบความสัมพันธ์และการปกครองแบบพี่น้อง การออกคำสั่งต่างๆระหว่างรุ่นที่รุ่นน้องและเพื่อนร่วมรุ่น อีกทั้งการปฏิสัมพันธ์ระหว่างการทำงานหลังเข้ารับราชการเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตรของกองทัพอากาศ เป็นปัจจัยที่ทำให้มีการสังสรรค์สแลงและศัพท์เฉพาะวงการ รวมทั้งมีการใช้ภาษาที่มีลักษณะบางอย่างร่วมกันได้ ซึ่งการใช้คำสแลงหรือศัพท์เฉพาะวงการในกลุ่มของนายทหารชั้นสัญญาบัตรนั้น นอกจากใช้เพื่อแสดงความเป็นพวกพ้องและการเป็นพี่น้องร่วมสถาบันเดียวกันแล้ว ยังใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างการทำงานและในบทสนทนาทั่วไปด้วย เช่น คำว่า ตกม้า ซึ่งคำว่า ตกม้า ในภาษาไทยมาตรฐานนั้นจะหมายถึง อาการของคนที่พลัดตกลงจากหลังม้า เป็นการประสมคำระหว่างคำไทยกับคำไทยคำว่า “ตก” และ “ม้า” ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้นิยามไว้ว่า “ตก” หมายถึง พลัดลง หรือ หล่นลง ส่วนคำว่า “ม้า” หมายถึง ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิด Equus caballus (Linn.) ในวงศ์ Equidae มีกีบเดียว รูปร่างสูงใหญ่ ขายาว หางเป็นพู่ มีขนแผงคอยาววิ่งได้เร็ว ใช้เป็นพาหนะ ขับขี่และเทียมรถ เมื่อนำทั้งสองคำมาประสมกัน และเปลี่ยนความหมายไปจากความหมายเดิมที่ใช้ในภาษาไทยมาตรฐาน โดยนำมาใช้ในความหมายใหม่ในสถานเฉพาะ คือ ขณะที่นายทหารกำลังจะได้อกลับบ้านในวันหยุดสุดสัปดาห์ กลับโดนสั่งให้อยู่ในโรงเรียนต่อไป ดังตัวอย่าง (1)

(1) “พี่คนนี้นะ กูจำได้ ตอนเป็นนักเรียนแต่งตัวเตรียมกลับบ้านแล้ว มาหาว่ากูทำหน้ากวนแล้วให้กูตกม้า ต้องทิ้งตัวเครื่องบินกลับบ้านตั้งสองสามรอบ”

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ตกม้า เป็นลักษณะการสร้างศัพท์เฉพาะวงการแบบการประสมคำ ที่แม้จะพ้องกับกริยาวิลีในภาษาไทยมาตรฐานแต่กลับใช้ในความหมายที่แตกต่างออกไป โดยใช้ในความหมายที่เป็นที่เข้าใจเฉพาะกลุ่มแทน

ศัพท์เฉพาะวงการ (Jargon) มักพบว่ามีการใช้ในวงจำกัด คือใช้เฉพาะในกลุ่มคนที่อยู่ในสายอาชีพเดียวกันหรือผู้ที่มีความสนใจร่วมกันเท่านั้น เพื่อการสื่อสารที่รวดเร็วและยากที่บุคคลภายนอกจะเข้าใจความหมายเนื่องจากมีการใช้ในบริบทเฉพาะส่วน คำสแลง (Slang) มักจะเกิดจากคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่สร้างขึ้นใช้เพื่ออรรถสในการสนทนาหรือหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ แต่คุณลักษณะเด่นชัดที่สุดของสแลงคืออายุสั้น เกิดและตายง่าย เมื่อได้รับความนิยมในการนำมาใช้เพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะมักเสื่อมความนิยมและสูญหายไป ในขณะที่ศัพท์เฉพาะวงการณ์นั้นมักจะถูกนำมาใช้โดยต่อเนื่องในกลุ่มคนที่มีความสนใจร่วมกัน อาทิเช่น นักวิทยาศาสตร์ บุคคลในวงการกีฬา มวย วงการแข่งม้า ตำรวจและทหาร เป็นต้น

จากลักษณะความแตกต่างของคำสแลงและศัพท์เฉพาะวงการณ์ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น อีกทั้งผู้วิจัยพบว่ามีการศึกษาศัพท์เฉพาะวงการในลักษณะคล้ายกันนี้ในต่างประเทศ ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะทำการรวบรวมคำศัพท์ที่มีใช้ในกลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตรของกองทัพอากาศไทย โดยจะนำคำศัพท์ทั้งหมดที่รวบรวมได้นั้น ไปทำการทดสอบเพื่อแยกแยะสแลงออกจากศัพท์เฉพาะวงการให้คงเหลือเพียงศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตร และศึกษาลักษณะการสร้างคำ (Word Formation) เป็นลำดับถัดไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาลักษณะการสร้างคำศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตรไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูลคำศัพท์ด้วยแบบสอบถามพร้อมความหมายจากนายทหารชั้นสัญญาบัตร จำนวน 40 นาย การรวบรวมข้อมูลคำศัพท์และความหมายจากการสัมภาษณ์แล้วจัดบันทึกและบันทึกเสียงนายทหารชั้นสัญญาบัตรอีก 20 นาย รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลคำศัพท์ที่ได้จากการสังเกตการณ์

ขั้นตอนที่ 2 นำคำศัพท์ทั้งหมดที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลคำศัพท์ในขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำแบบสอบถาม สำหรับใช้สอบถามกลุ่มบุคคลทั่วไปเพื่อแยกแยะคำศัพท์ทั่วไป โดยใช้เกณฑ์การแยกแยะที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 3 นำคำศัพท์ของนายทหารชั้นสัญญาบัตรส่วนที่เหลือทั้งหมดที่ไม่ใช่คำศัพท์ทั่วไปมาจัดทำแบบสอบถาม สำหรับใช้สอบถามกลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตรกลุ่มที่ 2 เพื่อทำการแยกแยะคำสแลงที่ใช้ในกลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตรออกจากศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตร โดยใช้เกณฑ์การแยกแยะที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ลักษณะการสร้างคำที่พบในศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตร

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ผู้วิจัยศึกษาได้แก่ กลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตรของกองทัพอากาศ ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทราชภัฏวชิรราชที่ปฏิบัติราชการภายในฐานทัพอากาศดอนเมือง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคำศัพท์และแยกแยะศัพท์เฉพาะวงการและคำสแลงได้แก่

1.2.1 นายทหารชั้นสัญญาบัตรที่จบการศึกษาจากโรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทราชภัฏวชิรราชชั้นยศ ตั้งแต่เรืออากาศตรีถึงนาวาอากาศเอก จำนวน 160 นาย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตรออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนายทหารผู้บอกข้อมูลคำศัพท์จำนวน 60 นาย และกลุ่มนายทหารแยกแยะศัพท์เฉพาะวงการจากคำสแลงจำนวน 4 กลุ่ม (กลุ่มละ 25 นาย)

1.2.2 กลุ่มบุคคลทั่วไป เป็นการสุ่มโดยสะดวกจากบุคคลทั่วไปทั้งเพศชายและเพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 18-60 ปี จำนวน 120 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ร่วมกับอุปกรณ์จัดบันทึกและเครื่องบันทึกเสียง

ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

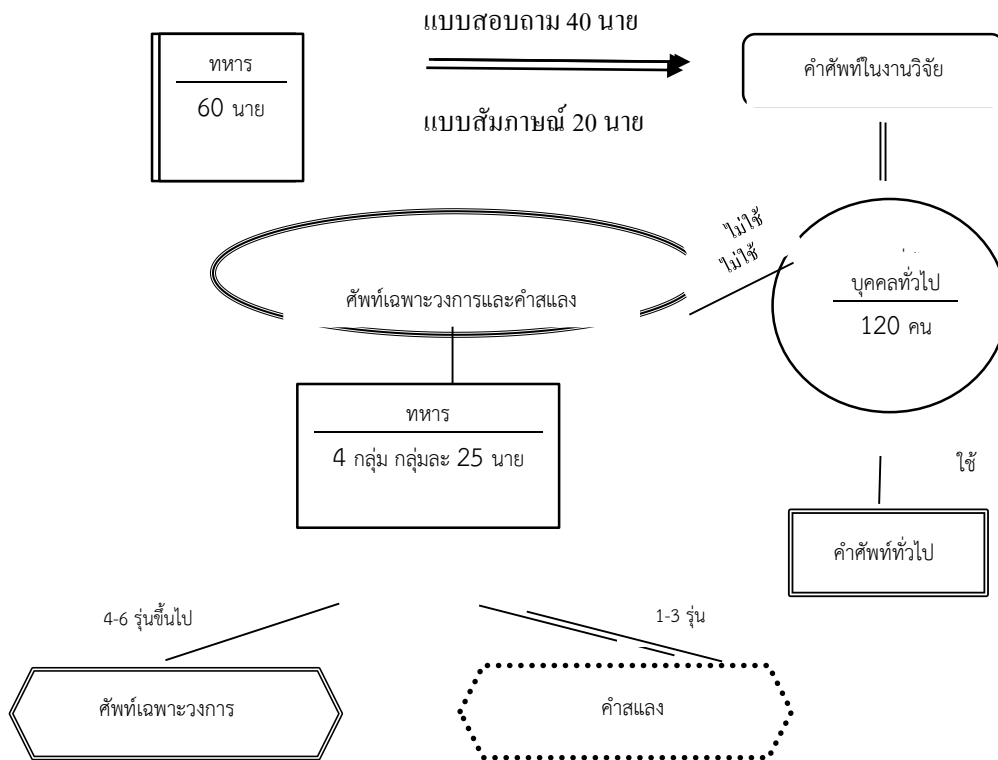
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 รวบรวมข้อมูลคำศัพท์จากนายทหารชั้นสัญญาบัตรด้วยแบบสอบถาม (40 นาย) ร่วมกับการสัมภาษณ์ (20 นาย) รวมทั้งสิ้น 60 นาย

3.2 นำคำศัพท์ทั้งหมดมาจัดทำแบบสอบถามขึ้นใหม่อีกหนึ่งชุดเพื่อนำมาใช้ในการสอบถามบุคคลทั่วไปจำนวน 120 คน เพื่อยืนยันว่าคำศัพท์เหล่านั้นเป็นคำศัพท์ที่มีใช้ในหมู่นายทหารชั้นสัญญาบัตรเท่านั้น

3.3 นำคำศัพท์ที่ผ่านการทดสอบกับบุคคลทั่วไปแล้วว่ามิใช่ในกลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตรเท่านั้นมาสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนายทหารอีกกลุ่มหนึ่ง จำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มละ 25 นาย เพื่อทำการแยกแยะศัพท์เฉพาะวงการออกจากคำสแลง

ตารางกลุ่มตัวอย่างและวิธีการวิจัย

4. การแยกแยะศัพท์เฉพาะวงการ คำสแลง และคำศัพท์ทั่วไป

ในการแยกแยะศัพท์เฉพาะวงการและคำสแลงของนายทหารชั้นสัญญาบัตร ผู้วิจัยเลือกใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

4.1 เกณฑ์ที่ใช้ในการแยกแยะคำศัพท์ทั่วไปออกจากศัพท์เฉพาะวงการและคำสแลงของนายทหารชั้นสัญญาบัตร

4.1.1 หากคำใดที่บุคคลทั่วไปคนใดคนหนึ่งทราบความหมายและใช้คำดังกล่าวในชีวิตประจำวัน จัดว่าคำเหล่านั้นเป็นคำศัพท์ทั่วไป ไม่ใช่ศัพท์เฉพาะวงการหรือคำสแลงของนายทหารชั้นสัญญาบัตร

4.1.2 หากคำใดที่บุคคลทั่วไปทั้ง 120 คน ไม่ทราบความหมายและไม่ได้ใช้คำดังกล่าวในชีวิตประจำวัน จัดว่าคำเหล่านั้นเป็นศัพท์เฉพาะวงการหรือคำสแลงของนายทหารชั้นสัญญาบัตร

จากการสอบถามบุคคลทั่วไปโดยอาศัยเกณฑ์ดังกล่าวพบว่า มีศัพท์เฉพาะวงการและคำสแลงที่นายทหารชั้นสัญญาบัตรใช้จริงจำนวน 116 คำ จากนั้นจึงนำคำศัพท์ทั้งหมดไปสอบถามกับนายทหารอีกกลุ่มหนึ่งจำนวน 100 นาย

4.2 เกณฑ์ที่ใช้ในการแยกแยะคำสแลงออกจากศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตรมีดังนี้คือ

4.2.1 คำใดที่ใช้ในกลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตร ตั้งแต่ 4-6 รุ่น ขึ้นไป ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาห่างระหว่างรุ่นที่รุ่นน้องในโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกันแบบต่อเนื่อง ให้จัดว่าเป็นศัพท์เฉพาะวงการ

4.2.2 คำใดใช้ในกลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตร เพียง 1-3 รุ่น ให้จัดเป็นคำสแลง

ศัพท์เฉพาะวงการและคำสแลงมีเกณฑ์ในการแยกแยะที่สำคัญคือระยะเวลาในการใช้คำศัพท์นั้นๆ สแลงมักจะมียุสสั้น ไม่นานก็เสื่อมความนิยมลงไป แตกต่างจากศัพท์เฉพาะวงการที่ถูกนำมาใช้สืบทอดกันรุ่นต่อรุ่นและไม่สูญหายไป และจากการนำคำศัพท์มาทำการสอบถามกับนายทหารชั้นสัญญาบัตรทั้งสิ้น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 25 นายโดยอาศัยเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

ผลการวิเคราะห์โดยใช้จำนวนรุ่นเป็นตัวชี้วัด พบว่ามีคำศัพท์ที่ใช้ในกลุ่มนายทหารชั้นสัญญาบัตรจำนวนเพียง 1-3 รุ่น จำนวนทั้งสิ้น 6 คำ และศัพท์เฉพาะวงการจำนวน 116 คำ

5. การวิเคราะห์ลักษณะการสร้างคำศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารสัญญาบัตร

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ลักษณะการสร้างคำศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตรตามแนวคิดเรื่องการสร้างคำใน กิติมา อินทร์พรชัย (2554) หัวข้อนี้แบ่งเป็นลักษณะโครงสร้างของศัพท์เฉพาะวงการ และลักษณะการสร้างคำศัพท์เฉพาะวงการ

5.1 ลักษณะโครงสร้างของศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตร

จากศัพท์เฉพาะวงการทั้งหมด 116 คำ ผู้วิจัยพบว่ามีศัพท์เฉพาะวงการที่มีลักษณะเป็นประโยคจำนวน 3 ประโยค และเป็นวลีจำนวน 4 วลี ดังนี้

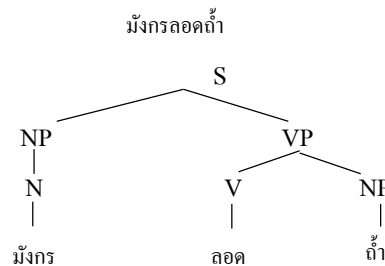
5.1.1 รูปประโยค พบทั้งสิ้น 3 ประโยค ได้แก่

5.1.1.1 **มังกรลอดถ้ำ** หมายถึง คำสั่งลงโทษรูปแบบหนึ่ง que เริ่มด้วยการให้ผู้ถูกลงโทษยืนเรียงแถว แล้วทำท่าสะพานโค้งต่อกันจนมีลักษณะเป็นอุโมงค์ถ้ำ แล้วให้คนแรกสุดของแถวลอดผ่าน ไปจนถึงคนสุดท้ายและทำต่อกันไปเรื่อยๆจนครบทุกคน

ก. ภาพตัวอย่างลักษณะท่าทางตามความหมายของศัพท์เฉพาะวงการ “มังกรลอดถ้ำ”

ด้วยเหตุที่ผู้ถูกลงโทษต้องประกอบท่าอุโมงค์หรือถ้ำ และผลัดกันเป็นมังกรที่ต้องลอดถ้ำด้วย คำสั่งลงโทษ มังกรลอดถ้ำ จึงประกอบด้วยประธานคือ **มังกร** กริยาคือ **ลอด** และกรรมคือ **ถ้ำ** ครบถ้วนตามลักษณะ โครงสร้างของประโยค และสามารถจำแนกองค์ประกอบของประโยคได้ดังนี้

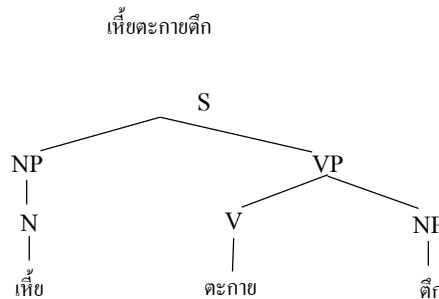

5.1.1.2 **เหยียดกายตึก** หมายถึง คำสั่งลงโทษรูปแบบหนึ่ง ที่เริ่มด้วยการให้ใช้มือดันพื้น แล้วเคลื่อนขาซ้ายและขวาสลับไป คล้ายกับการปีนตึกโดยมีการเคลื่อนที่ไปข้างหน้าด้วย

ข. ภาพตัวอย่างลักษณะท่าทางตามความหมายของศัพท์เฉพาะวงการ “เหยียดกายตึก”

ด้วยเหตุที่ผู้ถูกลงโทษต้องประกอบท่ากายตึกด้วยการใช้มือคั้นพื้นและเคลื่อนขาซ้ายขวาสลับกัน พร้อมกับเคลื่อนไปข้างหน้า คล้ายการปีนตึก เหยียดกายตึก จึงประกอบด้วยประธาน กริยา และกรรม ครบถ้วนตามลักษณะ โครงสร้างของประโยค ซึ่งองค์ประกอบของประโยคนี้ประกอบด้วย ประธาน คือ เหยียด กริยา คือ ตะกาย และกรรม คือ ตึก โดยสามารถจำแนกองค์ประกอบของประโยคได้ดังนี้

5.1.2 วลี คือการนำคำตั้งแต่สองคำขึ้นไปมาเรียงต่อกัน โดยส่วนใหญ่จะมีคำหลักอยู่หนึ่งคำที่ทำหน้าที่บ่งบอกประเภทของวลี ซึ่งจากการวิเคราะห์พบการประกอบคำเป็นวลีทั้งสิ้นจำนวน 4 วลี โดยวลีทั้งหมดนั้นมีลักษณะเป็นกริยาวลี ในตัวอย่างนี้ คำหลักคือคำกริยา ‘นั่ง’ ซึ่งทำหน้าที่ในการบ่งบอกประเภทของวลี

นั่งราบ หมายถึง คำสั่งให้นั่งในท่าขัดสมาธิ

ค. ภาพตัวอย่างลักษณะท่าทางตามความหมายของศัพท์เฉพาะวงการ

กริยาวลี (Verb Phrase) นี้มีคำหลักคือคำว่า ‘นั่ง’ ทำหน้าที่ในการบ่งบอกประเภทของวลี

5.2. ลักษณะการสร้างคำของศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตร

เมื่อนำศัพท์เฉพาะวงการส่วนที่เหลือจำนวน 109 คำ มาวิเคราะห์หาลักษณะการสร้างคำตามแนวคิดลักษณะการสร้างคำทั่วไปของ กิติมา อินทรมพรรษ์ (2540) จากการวิเคราะห์พบว่ามีลักษณะการสร้างศัพท์เฉพาะวงการที่แตกต่างกันไปรวม 9 กระบวนการ ได้แก่ การประสมคำ (Compound) การยืมคำ (Borrowing) การนำคำในภาษามาสื่อความหมายใหม่ (Semantic Change) การบัญญัติศัพท์ใหม่ (Coinage) การใช้อักษรย่อ (Abbreviation) การตัดคำ (Clipping) การสร้างคำหลายขั้นตอน (Multiple Word Formation Processes) การเปลี่ยนแปลงทางเสียง (Sound Variation) และการใช้ชื่อเฉพาะ (Proper Name)

5.2.1 การประสมคำ (Compounding) พบทั้งสิ้น 57 คำ ประกอบด้วยการประสมคำระหว่างคำไทยกับคำไทย การประสมคำระหว่างคำไทยกับคำภาษาต่างประเทศ การประสมคำระหว่างคำไทยกับคำในภาษาถิ่น และการประสมคำร่วมกับกระบวนการอื่นๆ เช่น

5.2.1.1 ลอยดอก เป็นการประสมคำระหว่างคำไทยกับคำไทย โดยเกิดจากการประสมคำของคำว่า ลอย และคำว่า ดอกหมายถึง อาการสบายที่เกิดจากการที่ไม่มีความจำเป็นต้องทำหรืออยู่ในช่วงว่างระหว่างรอไปปฏิบัติภารกิจ

ตัวอย่าง “ช่วงนี้ลอยคออะ มารับกูไปกินกาแฟหน่อยดิ”

5.2.1.2 **แท็กเวอร์** เป็นการประสมคำระหว่างคำไทยกับคำในภาษาต่างประเทศ โดยเกิดจากการประสมคำของคำว่า tag ในภาษาอังกฤษ และคำในภาษาไทยว่า เวอร์ หมายถึง การแลกเปลี่ยนเวอร์ อาจเป็นการจ้างด้วยเงินหรือไม่ก็ได้ก็ได้

ตัวอย่าง “อาทิตย์หน้าต้องเข้าเวอร์ แต่ไม่วางก็เลยกะว่าจะแท็กเวอร์ให้อี๊ทัพเข้าแทน”

5.2.1.3 **ล้ำดาก** เป็นการประสมคำระหว่างคำไทยกับคำในภาษาถิ่น โดยเกิดจากการประสมคำของคำในภาษาอีสานถิ่นที่ล้ำ และคำในภาษาไทยว่า ดาก หมายถึง เหนื่อยมาก, อ่อนล้ำ

ตัวอย่าง “โดนพี่หงวนแดก แกล้งให้วิ่งรอบที่ทำงาน ตอนนี่โคตรล้ำดากเลยเนี่ย”

5.2.2 **การนำคำในภาษามาสื่อความหมายใหม่ (Semantic Change)** คือ การนำคำที่มีอยู่แล้วในภาษาไทยมาตรฐานมาใช้ในความหมายใหม่ พบทั้งสิ้น 18 คำ เช่น

5.2.2.1 **ฝืด** พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้ความหมายว่า เคลื่อนไหวไม่สะดวก ไม่คล่องเพราะแรงต้านทานมีการเสียดสีเป็นต้น เช่น ประตูกำลังฝืด กินข้าวฝืดคอ, โดยปริยายหมายถึงอาการคล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น การค้าฝืด เมื่อนำมาสื่อความหมายใหม่ หมายถึง คุ, ใจร้าย, เครื่องจักรในกฎระเบียบ

ตัวอย่าง “หัวหน้าแผนกคนใหม่โคตรฝืดเลย ลูกน้องทำผิดนิดเดียวตั้งวิ่งตั้งร้องรอบ”

5.2.2.2 **ตู้** พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้ความหมายว่า เครื่องเรือนสำหรับเก็บหรือใส่สิ่งของ มีรูปทรงสี่เหลี่ยม มีฝาด้านข้าง ด้านหลัง และด้านบน ด้านล่างมีพื้น ทางด้านหน้ามีบานปิดเปิดได้, โดยปริยายหมายถึงสิ่งอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น ตู้ยาม รถตู้ เมื่อนำมาสื่อความหมายใหม่ หมายถึง ทำตามระเบียบอย่างเคร่งครัด, ตั้งใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นอย่างมาก

ตัวอย่าง “หัวหน้าคนใหม่แกโคตรตู้ ไม่เคยมาทำงานสายเลยสักวัน”

5.2.3 **การยืมคำ (Borrowing)** พบทั้งสิ้น 16 คำ เป็นการยืมคำโดยการปรับเปลี่ยนความหมาย โดยสามารถแบ่งตามแหล่งของคำยืมได้ 2 ประเภทคือ การยืมจากภาษาอังกฤษ และ การยืมจากภาษาจีน ดังนี้

5.2.3.1 **การยืมคำจากภาษาอังกฤษ** พบทั้งสิ้น 15 คำ ยกตัวอย่างเช่น

5.2.3.1.1 **แทงก์ฟาร์ม** เกิดจากการยืมคำในภาษาอังกฤษคือคำว่า Tank Farm หมายถึง คลังน้ำมัน เป็นการยืมคำแบบเปลี่ยนความหมาย โดยนำมาใช้ในความหมายใหม่คือ โรงอาหาร

ตัวอย่าง “ไปแทงก์ฟาร์มกันเหอะ หิวข้าวแล้วเนี่ย”

5.2.3.1.2 **แฟรงก์** เกิดจากการยืมคำในภาษาอังกฤษคำว่า Frank หมายถึง เปิดเผยและจริงใจ เป็นการยืมคำแบบเปลี่ยนความหมาย โดยนำมาใช้ในความหมายใหม่คือ ใจดี

ตัวอย่าง “ที่คนนี่ดูเหมือนฝืด แต่จริงๆแล้วแกแฟรงก์มาก ไม่เคยด่าไม่เคยแดกใครเลย”

5.2.3.1.3 **กราวด์พาเหรด** เกิดจากการยืมคำในภาษาอังกฤษคำว่า Ground Parade หมายถึง ลานที่ใช้สำหรับการสวนสนามหรือเดินขบวน เป็นการยืมคำแบบทำให้ความหมายกว้างขึ้น ซึ่งนอกจากจะหมายถึง ลานที่ใช้สำหรับการซ้อมสวนสนามแล้วยังเป็นหมายถึงลานอเนกประสงค์สำหรับการจัดกิจกรรมอื่นๆอีกด้วย

ตัวอย่าง “เมื่อคืนคอมแมนด์เป่ารวมพลใหญ่ที่กราวด์พาเหรด เกือบไม่ตื่นเพราะไม่ได้ยินเสียงนกหวีด”

5.2.3.1.4 **เบิร์น** เกิดจากการยืมคำในภาษาอังกฤษคำว่า burn หมายถึง เผาไหม้, เผาผลาญ เป็นการยืมคำแบบทำให้ความหมายแคบเข้า โดยจำกัดความหมายให้แคบลงหมายถึง การใช้ไฟลงเพื่อช่วยให้รองเท้าเกิดความมันเงา

ตัวอย่าง “เฮ้ย ยืมไฟแช็กหน่อยดิจะเอามาเบิร์นรองเท้า อันเก่าหายไปไหนไม่รู้”

5.2.3.2 การยืมคำจากภาษาจีน พบเพียง 1 คำ ได้แก่ **เจี** เป็นศัพท์เฉพาะวงการนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่เป็นการยืมคำแบบเปลี่ยนความหมาย มีความหมายแตกต่างจากการใช้ทั่วไป ในที่นี้หมายถึง ผู้ที่มีความเบี่ยงเบนทางเพศหรือกระเทย

ตัวอย่าง “พี่คนนี่แกเป็นเจีหรือเปล่า”

5.2.4 การใช้อักษรย่อ (Abbreviation) เป็นไปเพื่อความสะดวกในการใช้เรียกแทนสิ่งของหรือบุคคล พบทั้งสิ้น 4 คำ ยกตัวอย่างเช่น **บ.** หมายถึง เครื่องบินทุกประเภท ย่อมาจากคำว่า ‘เครื่องบิน’

ตัวอย่าง “ช่วงนี้ไม่ค่อยว่างเลย ต้องไปราชการ ซ่อม บ. ที่ต่างจังหวัดตลอด”

5.2.5 การสร้างคำหลายขั้นตอน (Multiple Word Formation Processes) การสร้างคำหลายขั้นตอนที่พบในศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตรนั้น พบทั้งสิ้น 4 คำ เช่น **ปฏิชาน** หมายถึง ดัดต่อสอบถาม ประสานงาน หรือขอความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่างๆ โดยมีกระบวนการสร้างคำหลายขั้นตอนดังนี้

ปฏิสัมพันธ์ + ประสาน → ปฏิชาน

- การตัดคำ ปฏิสัมพันธ์ → ปฏิสัมพันธ์ → ปฏิ-

- การตัดคำ ประสาน → ประสาน → สาน

- การผสมคำ ปฏิ + สาน → ปฏิสาน

- การเปลี่ยนแปลงเสียง โดยเปลี่ยนเสียงพยัญชนะในพยางค์ที่สองจากพยัญชนะอักษรสูงเป็นอักษรต่ำ

ตัวอย่าง “มีงๆที่ส่งสัญญาไฟแว๊บนั่น ไซ่ฝ่ายเรารีเปล่าวะ มีงไปปฏิชานซิ”

5.2.6 การบัญญัติศัพท์ใหม่ (Coinage) คือการประดิษฐ์คำขึ้นใหม่ โดยมีการกำหนดความหมายของคำนั้นๆ ด้วย พบทั้งสิ้น 3 คำ เช่น **เอี้ยบีม** หมายถึง อี๊กเทิม เป็นคำที่ใช้เรียกคนที่มีลักษณะความเป็นทหารเด่นชัดมากทั้งการพูด การเดิน เป็นต้น

ตัวอย่าง “พี่สถาพรแกเอี้ยบีมมาก ดูท่าเดินลี โคตรทหาร”

5.2.7 การใช้ชื่อเฉพาะ (Proper Name) คือการนำชื่อเฉพาะหรือชื่อตัวละครในภาพยนตร์มาใช้พร้อมทั้งกำหนดความหมายใหม่ โดยพบทั้งสิ้น 3 คำ ยกตัวอย่างเช่น **เบนด้าห้าร้อย** หมายถึง คำสั่งลงโทษด้วยการให้ทำท่าฟุ้งหลัง จำนวน 500 ครั้ง มาจากชื่อเครื่องหมายการค้าของยารักษาโรค

ตัวอย่าง “เบนด้าห้าร้อย ปฏิบัติ”

5.2.8 การเปลี่ยนแปลงทางเสียง (Sound Variation) พบได้ทั้งในการเปลี่ยนแปลงของเสียงสระ ตัวควบกล้ำ และการตัดคำในคำหลายพยางค์แล้วจึงเปลี่ยนเสียงสระรวมกับการเปลี่ยนพยัญชนะ แล้วนำมาใช้ในความหมายที่คล้ายเดิม พบทั้งสิ้น 2 คำ ยกตัวอย่างเช่น **ด้อง** หมายถึง เหนื่อยจนหมดแรง, ป่วย เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเสียงสระในคำว่า ‘เด็ยง’ จาก /a/ > /o/

ตัวอย่าง “เมื่อวานไปวิ่งมาราธอนมา วันนี้ด้องก็เลยลางาน ไปไม่ไหวจริงๆ”

5.2.9 การตัดคำ (Clipping) คือการสร้างคำโดยการตัดคำให้สั้นลง พบทั้งสิ้น 2 คำ เช่น **เค็ญ** หมายถึง คำที่แสดงว่ารู้สึกว้าปากหรือเหนื่อยจากการทำหรือต้องทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เกิดจากการตัดพยางค์ในคำที่มีอยู่แล้วในภาษาไทยคือคำว่า ‘ถ้าเค็ญ’

ตัวอย่าง “หัวหน้าคนใหม่ฟีดมาก ตั้งแต่แกเข้ามาผมก็ต้องรีบไปถึงที่ทำงานก่อนแก เค็ญสุดๆ”

ผลการวิจัย

กล่าวโดยสรุป งานวิจัยเรื่องศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตรไทยนี้พบศัพท์เฉพาะวงการจำนวน 116 คำ มีลักษณะเป็นลักษณะเป็นโครงสร้างวลี 4 วลี โครงสร้างประโยค 3 ประโยค และพบว่ามีลักษณะการสร้างคำในศัพท์เฉพาะวงการจำนวนทั้งสิ้น 9 วิธี เรียงลำดับจากมากสุดไปน้อยสุด คือ การประสมคำ การนำคำในภาษามาสื่อความหมายใหม่ การยืมคำ การใช้อักษรย่อ การสร้างคำหลายขั้นตอน การบัญญัติศัพท์ใหม่ การใช้ชื่อเฉพาะ การเปลี่ยนแปลงทางเสียง และการตัดคำดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ลักษณะการสร้างคำในศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตร

ลักษณะการสร้างคำ	จำนวน (คำ)	คิดเป็นร้อยละ
1. การประสมคำ	57	52.29
2. การนำคำในภาษามาสื่อความหมายใหม่	18	16.51
3. การยืมคำ	16	14.68
4. การใช้อักษรย่อ	4	3.67
5. การสร้างคำหลายขั้นตอน	4	3.67
6. การบัญญัติศัพท์ใหม่	3	2.75
7. การใช้ชื่อเฉพาะ	3	2.75
8. การเปลี่ยนแปลงทางเสียง	2	1.85
9. การตัดคำ	2	1.85
รวม	109 คำ	100

เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ Yuen King-chueng (1981) ซึ่งศึกษาศัพท์เฉพาะวงการของตำรวจฮ่องกง และพบลักษณะการสร้างคำในศัพท์เฉพาะวงการทั้งสิ้น 4 กลวิธี ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงระดับโครงสร้าง (Special Morphological Processes) การใช้คำอุปโลกน์ (Metaphorical Extension) การยืมคำ (Linguistic Importation) และการเปลี่ยนแปลงทางเสียง (Phonological Modification) ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกันแล้ว พบว่ามีกลวิธีการสร้างคำที่สอดคล้องกันกับการสร้างคำในศัพท์เฉพาะวงการของนายทหารชั้นสัญญาบัตรจำนวน 2 กลวิธีคือ การยืมคำ และการเปลี่ยนแปลงทางเสียง

เอกสารอ้างอิง

Yule, G. (2010). *The Study of language*. 4th ed. Cambridge University Press, New York.

Yuen, K. (1981). *Hong Kong police jargon and some sociolinguistic correlates*. The University of Hong Kong.

กิติมา อินทรมพรรษ์. (2554). *วิทยาหน่วยคำ*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. พิมพ์ครั้งที่สอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2540). ภาษาในสังคมไทย: ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2544). ภาษาศาสตร์สังคม. พิมพ์ครั้งที่สาม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.